

अंश means partial incarnation. अंश, आवेश, and अवतार are the three kinds of Lord's manifestations. —**कुण्डली** (= नवांशकुण्डली) the horoscope prepared by taking into consideration the nine zodiacal divisions. (1/108th of a राशि = नवांश or नवमांश). —**भाज्, -हर, -हारिन्** *a.* [उप. समास] one who takes or has a share, one entitled to a share in the ancestral property, an heir, a co-heir; पिण्डदोऽशहरथैषां पूर्वाभावे परः परः Y. 2.132; जातोऽपि दास्यां शूद्रेण कामतोऽशहरो भवेत् 133. —**विवर्तिन्** *a.* [स. त.] slightly turned away, or turned away towards the shoulder; मुखमंशविवर्ति पश्मलाक्ष्याः S. 3. 24. v. l. for अंसविवर्ति. —**सवर्णनम्** [ष. त.] reduction of fractions to the same denominator (अतुल्यच्छेदयो राशयोः समच्छेदकरणम्) अन्योन्यहाराभिहतौ हरांशौ राशयोः समच्छेदाविधानमेवम् Līlā. —**स्वरः** the keynote.

अंशकः [अंश्-ण्वुल्; अंशिका *f.*] 1 One having a share, a co-parcener, relative.—2 (स्वार्थे कन्) A share, portion, division; त्रिंशत्शकस्तथा राशेर्भाग इत्यभिधीयते; द्विभर्तृका मेघनवांशके स्यात्, वृषांशके सा पशुशील्युक्ता.—**कम्** A solar day.

अंशयितव्य (अंश्-तव्यच्) *a.* Fit to be divided into parts.

अंशल *a.* [अंशं लाति, ल-क] 1 Having, or entitled to a share (अंशग्राहक).—2 अंसल, *q. v.*

अंशनम् [अंश्-ल्युट्] Act of dividing.

अंशयित् *m.* (अंश्-तृच्) A divider, sharer.

अंशिन *a.* [अंश-इनि] 1 A sharer, co-parcener; (पुनर्विभागकरणे) सर्वे वा स्युः समांशिनः Y. 2. 114 (entitled to the same share).—2 Having parts or members (अवयविन्); अंशिनः स्वांशगात्यन्ताभावं प्रति सृष्टात्मता—Ved. Paribhāṣā.

अंश्य *a.* [अंश्-कर्मणि यत्] Divisible.

अंशुः [अंश्-सृग० कु.] 1 A ray, beam of light; चण्ड°, घर्म° hot-rayed, the sun; सूर्यांशुभिर्भ्रमिवावारेन्दम् Ku. 1. 32; lustre, brilliance चण्डांशुकिरणभाश्च हाराः Rām. 5. 9. 48; Śi. 1. 9. रत्न°, नख° &c.—2 A point or end.—3 A small or minute particle.—4 End of a thread.—5 A filament, especially of the Soma plant (Ved.).—6 Garment; decoration.—7 N. of a sage or of a prince.—8 Speed, velocity (वेग).—9 Fine thread—**Comp.**—**उदकम्** dew-water.—**जालम्** a collection of rays, a blaze or halo of light.—**धरः**—पतिः—सृत्—बाणः—भर्तृ—स्वामिन् the sun, (bearer or lord of rays).—**पट्टम्** a kind of silken cloth (अंशुना सूक्ष्मसूत्रेणयुक्तं पट्टम्); सश्रीफलैरंशुपट्टम् Y. 1. 186; श्रीफलैरंशुपट्टानां Ms. 5. 120.—**माला** a garland of light, halo.—**मालिन्** *m.* [अंशवो मालेव, ततः अस्त्यर्थे इनि] 1 the sun (wreathed with, surrounded by, rays).—2 the number twelve.—**हस्तः** [अंशुः हस्त इव यस्य] the sun (who draws up water from the earth by means of his 1000 hands in the form of rays).

अंशुमत् *a.* [अंशु-अस्त्यर्थे मत्तुप्] 1 Luminous, radiant; ज्योतिषां रविरंशुमान् Bg. 10.21.—2 Pointed.—3 Fibrous, abounding in filaments (Ved.)—*m.* (°मात्) 1 The sun; बालखिल्यैरिवांशुमान् R. 15.10; अंशुमानिव तन्वन्नपटलच्छन्नविग्रहः Ki. 11. 6; जलाधारेष्विवांशुमान् Y. 3. 144; rarely the moon also; ततः स मध्यगतमंशुमन्तं Rām. 5. 5. 1.—2 N. of the grandson of Sagara, son of Asamañjasa and father of Dilīpa.—3 N. of a mountain; °मत्फला N. of a plant, कदली Musa sapien-

tum or Paradisiaca.—ती 1 N. of a plant सालपर्णी (Mar. डवला, सालवण) Desmodium Gangeticum.—2 N. of the river Yamunā.

अंशुकम् [अंशवः सूत्राणि विषयो यस्य; अंशु ऋश्यादि° क] 1 A cloth, garment in general; सितांशुका मङ्गलमात्रभूषणा V. 3. 12; यत्रांशुकाक्षेपविलज्जितानां Ku. 1.14; चीनांशुकमिव केतोः S. 1. 33; स्तन° a breast-cloth.—2 A fine or white cloth; धुन्वन् कल्पद्रुमाकिसलयान्यंशुकानीव वातैः Me. 64; usually silken or muslin.—3 An upper garment; a mantle.—4 An under garment; कररुद्धनीविगलदंशुकाः स्त्रियः Śi. 13. 31.—5 A leaf.—6 Mild or gentle blaze of light (नातिदीप्ति) (कः also; स्वार्थे कन्.)—7 The string of a churning stick. cf. अंशुकं नेत्रवस्त्रयोः। cf. also अंशुकं सूक्ष्मवस्त्रे स्यात् परिधानोत्तरीययोः। किरणानां समूहे च मुखवस्त्रे तदिष्यते ॥ Nm.

अंशुल *a.* Radiant, luminous.—**लः** [अंशुं प्रभां बुद्धिप्रतिभां लाति, or अंशुरस्य अस्तीति ल-क] N. of Chanakya; of any sage.

अंस् अंसयति अंसापयति. See अंश्.

अंसः [अंस् कर्मभावदौ अच्] 1 A part, portion; See अंशः.—2 The shoulder, shoulder-blade; यदयं रथसंक्षोभादसेनांसो रथोपमश्रोण्याः V. 1. 13.—3 N. of a prince. (—सौ) The two angles of an altar [cf. Goth. *amsa*; L. *ansa*, *humerus*; Gr. *omor*].—**Comp.**—**कूटः** [अंसः कूट इव बृहत्वात्] a bull's hump, the protuberance between the shoulders; राजन्यो-च्चांसकूटकथनपटुरटद्घोरधारः कुठारः Prab. 1. 7.—**त्रम** [उप. स.] 1 an armour to protect the shoulders.—2 a bow.—**फलकः** the upper part of the spine.—**भारः** (अंसे०) [अंसे धृतो भारः शाक. त. वा अलक्] a burden or yoke put upon the shoulder.—**भारिक**,—**भारिन्** *a.* (अंसे०) [भ्रमादिगण, अंस (से) भारेण हरति; षन्] bearing a yoke or burden on the shoulder.—**विवर्तिन्** *a.* [उप. स.] turned towards the shoulders; मुखमंसविवर्ति पश्मलाक्ष्याः S. 3. 24.

अंसल *a.* [अंस लच्, बलवति इत्यर्थे; P. V. 2. 98] Strong, lusty, powerful, having strong shoulders; युवा युगव्यायत-बाहुरंसलः R. 3. 34; भुजेन रक्षापरिषेण भूमेरुपेतु योगं पुनरंसलेन 16. 84; °पुरुषप्रयत्नदुश्चलं Dk. 169.

अंस्य *a.* [अंसे भवः अंस-यत्.] Belonging to the shoulder; ये अंस्या ये अह्न्याः सूचीकाः Rv. 1. 191. 7.

अंह 1 A अंहते, अंहितुं To go; approach; set out; Bk. 3. 25, 46, आनेहे चान्तिकं पितुः 14. 51, 44. &c.—**Caus.** 1 To send; तमाञ्जिहन्मैथिलयज्ञभूमि Bk. 2. 40, 15. 75.—2 To shine.—3 To speak.

अंहुर *a.* [अंह-महुरादि उरच्] Moving (गतियुक्त); तासामेका-मिदभ्यंहुरो गात् Rv. 10. 5. 6; distressed, straitened.

अंहरण *a.* (Ved.) distressing, troublesome; sinful; straitened; Rv. 6.47.20.—**णम्** A sin, distress; Rv. 1.105.7.

अंहोयु *a.* Troublesome, threatening; Rv. 5.15 3.

अंहतिः—ती *f.* [हन्-अति, अंहादेशश्च; हन्तेरतिः स्यादांहादेशश्च धातोः Un. 4. 62; हन्ति दुरितमनया इति दानम्] 1 A gift.—2 Anxiety, trouble, care, distress, illness (Ved.); Rv. 1.94.2; 8.75.9.